

Plošča v Polluxu

Valle d'Ayas (3420 m). Naslednje jutro je bilo slabo vreme. Šele po kosilu smo se odpravili proti sedlu med Castorjem in Polluxom (3800 m), a smo se zaradi ponovnega sneženja na višini 3700 metrov obrnili in se vrnili v kočo. Tretje jutro je bilo spet jasno. Naš prvi cilj je bil Castor (4228 m). Nanj smo se vzpeli po pobočju z naklonino od 45 do 50 stopinj. Sestopili smo nazaj na sedlo, od tam pa začeli vzpon na Pollux (4094 m). Najprej smo plezali v 150 metrov visoki grapi (50 stopinj), za tem pa po 160-metrski skalni steni (II–III). Sledil je še 200 metrov dolg vršni greben (do 50 stopinj). Srečni in polni novih vtisov smo se zadovoljni vrnili v kočo in dolino.

Jože Hartman

NOVICE IZ TUJINE

Grenlandija

Tokrat poročamo le o eni mednarodni novici, ki pa je toliko bolj zanimiva – ne samo s plezalskega, temveč tudi s pustolovskega vidika.

Belgijski plezalci Sean Villanueva, brata Nicholas in Olivier Favresse ter ameriški fotograf in plezalec Ben Ditto so letošnje poletje preživeli na zahodni obali Grenlandije in tam preplezali kopico novih smeri. Toda belgijsko-ameriška odprava ni imela klasičnega baznega tabora. Do Grenlandije so se pripeljali z jadrnico, ki jo je krmaril angleški kapitan Bob Shepton. Ta jadrnica je bila njihova premočna baza, s katere so začeli tako rekoč vsak svoj vzpon.

Že pred samim začetkom plezanja je bilo pestro, saj se je jadrnici pokvaril motor in zadnjih 300 milj jadrnanja je kapitan Shepton mimo plavajočih ledenih gora vijugal le z jadri. Medtem ko se je jadrnica umaknila na popravilo motorja, so plezalci splezali prve smeri. V Rdeči steni nad

fjordom Sortehul fjordin so v 20 urah vzporedno preplezali dve 400-metrski novi smeri. V bližnji Rjavi steni so v naslednjih dneh dodali še dve smeri po napornih počeh in zajedah, ki jim je blizu vrha sledilo še nekaj dinamičnih gibov po zoprnih travah.

Med 12. in 20. julijem so fantje preplezali svojo najbolj pustolovsko smer letošnjega poletja. V Seagull Wall (Galebova stena) so opravili 850-metrski vzpon po počeh, zapolnjenih z blatom in travami, po ploščah, poraščeni s lišaji, in po seriji dolgih *off-widthov*. V popolnoma navpični steni so opremili tri tabore z visecimi posteljami in celo smer preplezali prosto, ne da bi za seboj pustili en sam klin ali kakršnokoli drugo sled.

Na začetku avgusta so z jadrnico odpluli 900 milj proti jugu do fjordov v bližini Cape Farewella, kjer jih je čakalo slabo vreme in precej razburkano morje. 27. avgusta so opazili zanimivo goro, jo v 36-urnem zamahu s mrzlim bivakom na vrhu preplezali in jo, ker še ni bila osvojena, poimenovali Mount Shepton, torej po svojem kapitanu.

Sledil je vzpon po 500-metrskih navpičnih počeh na otoku Quvernit. Tam so se štirje plezalci še enkrat razdelili v dve navezi in preplezali dve smeri, ki sta najprej obljubljali tanke počki, potem pa se je vse skupaj sprevrglo v *basanje* po *off-widthih*. Še posebej zanimivo je bilo zato, ker s seboj niso vzeli velikih metuljev in je bilo pomanjkanje varovanja očitno ter skrb vzbujajoče. Ko so dosegli vrh stene, so prečili še na glavni vrh, tam prezebli noč in nato sestopili do morja, kjer jih je že čakala jadrnica. Eno izmed teh dveh smeri so imenovali Chloe in jo posvetili rojakinji Chloe Graftiaux, odlični vsestranski plezalki, ki se je letos smrtno ponesrečila nad Courmayerjem.

Po tej smeri so se odločili, da je plezanja za letošnje poletje do-

volj, in odjadrli so proti Evropi. Pa tudi tukaj ni šlo preprosto. Osem dni po odhodu so se napovedovali hurikani in zato so morali zaviti precej bolj proti jugu, da bi dosegli zmernejše vetrove, ki so jih nato ponesli proti domu.

Novice je pripravil Urban Golob.

PISMA BRALCEV

Psinski vrh

Odmev na reportažo o gorah nad Rožem v julijski številki

Nad Bistrico v Rožu je zaselek Sinje (ponemčeno Sinach). Spodaj v ravnini so nastale Podsinsje. Rožani jih po svoje izgovarjajo P'sinsje. Ko so prišli v naše kraje Nemci in so imeli težave z našo *špraho*, so pomislili najprej na štirinožno pasjo vrsto. Tako je dobila vas uradno ime Hundsdorf (Pasja vas). Čisto po nepotrebnem to napako utrjujejo slovenski kartografi, ki tudi vrh nad tem delom pokrajine, nemški Sinachgupf, krstijo s ponesrečenim "pasjim" imenom: Psinski vrh. Podobno napako delajo naši kartografi tudi, ko slovenijo nemške Sau Alpe, ko niso zelo zameriti Nemcem, ko niso ločili slovenskega svinca od svine in smo namesto Blei Alpe dobili Sau Alpe ...

V sestavku o Psinskem vrhu opazim tudi nenatančno razlikovanje imen Bleiberg in Bleiburg. Gre sicer za zamenjavo ene same črke, a vendar je razlika med pojmom Berg in Burg. Kdor ne zna nemško, naj pogleda v slovar! V članku je omenjen Slovenji Bleiberg (Windisch Bleiberg), ne podjunski Bleiburg. Na strani 33 omenjenega Planinskega vestnika pa beremo: "[...] izhodišča pa so v Pliberškem grabnu/Bleiburger Graben." (odebelil S. L.)

Ena izmed največjih zmešnjav s poimenovanjem na našem ozemlju je prav gotovo primer gore Peč tam, kjer se staknejo Avstrija, Italija in Slovenija. Slovincem je jasno, da gre za izraz s pomenom kamen, v stilu pečevje ali, če hočete, Peca ... Nemci so v slovarju odčitali Ofen in so imeli v mislih kurilno napravo, peč. In ko so po prvi svetovni vojni postavili tukaj svoj mejni kamen tudi Italijani, je dobila nemška napaka Ofen laško ime Monte Forno, kar je pač italijansko poimenovanje kurilne naprave, ne pa kamna.

Pa niso delali podobnih grehov le nekdanj, tudi danes se godi po-

dobno. Ko sem hodil s svojimi vnuki po Podjuni skozi Gonovsto, je bilo na krajevni tabli ob nemškem imenu moč prebrati tudi slovenski prevod Konovece. In se je eden izmed mojih nadebudnežev hotel pohvaliti, da že zna brati. Vzklilnil je: "Dedi, a tukaj gredo konji na vece?"

Red v kartografiji si bomo morali Slovenci narediti sami. Nemci in Italijani, ki silijo na naše ozemlje, nam ga ne bodo! Slovenske planince hočem vzpodbuditi k nekim drugim naporom, ne samo telesnim, ki jih opravijo noge. Pokrivajmo našo deželo v vseh dimenzijah! Uporablajmo tudi možgane in ponos!

Stanko Lodrant

Planine – disciplina in "Vražje Prlečke"

Nisem vedela, da potrebuješ vojaško vzgojo in disciplino, da lahko vstopiš v kočo pri Triglavskih jezerih in prenočiš v njej.

Glede na to, da sem 35 let planinska vodnica v letnih in zimskih razmerah, sem letos že enainštiridesetič popeljala skupino na naš Triglav. Največkrat sem pomagala voditi po planinah mladino, saj sem bila 24 let tudi med organizatorji planinskih mladinskih taborov. Malo je planinskih dolin, v katerih nismo bivali, prepevali in vzgajali mladih v ljubezni do planin. Včasih nas je bilo tudi po osemdeset pod šotori. Prav tako je malo koč, v katerih nisem prespala in iz njih odnesla svojih vtisov.

Letos sem organizirala 25. tridnevni pohod "vražjih Prlečk" iz Ormoža po slovenskih planinah. Izbrale smo si pot iz Stare Fužine čez Uskovnico na Vodnikov dom, nadaljevale do Triglavskega doma na Kredarici, se povzpele na vrh Triglava ter sestopile na Dolič in v Dolino Triglavskih jezer do Koče pri Triglavskih jezerih. Mimo Črnega jezera smo šle čez planino Viševnik na Pršivec in na Vogar, pohod pa zaključile ob Bohinjskem jezeru. Bilo nas je enajst babnic, ki smo zaljubljene v planine, prečudovito naravo, rožice in planinske očake.

Drugi večer smo pet minut pred dvajseto utrujene od poti, vendar polne notranjega zadovoljstva in prečudovitih vtisov, saj smo osvojile Triglav, vstopile v kočo pri Triglavskih jezerih. Brez pozdrava in dobrodošlice nas je strogo nagovoril od nas precej mlajši gostinski delavec kočice in zahteval, da se moramo takoj sezuti, nataktni copate, obesiti